

The background of the entire page is covered with numerous watercolor-style splatters in various shades of green and pink. The splatters vary in size, with some being large and prominent, while others are small and scattered. The colors are vibrant and the edges are soft, giving it a hand-painted or artistic feel.

ALTERNATIVET

KUNST & KULTUR

– i det bæredygtige samfund

ALTERNATIVET

Indhold

3	Kunst og kultur i det bæredygtige samfund
5	Udspillet tre søjler
6	Første søjle: Kunstnerens kår
6	Prekariatet i kunsten: Vi tilbyder et sikkerhedsnet
7	Aktivt arbejde med ligestilling Et krav for at modtage kulturstøtte
7	Team Danmark Kunst: Sidestilling af kunst og sport på ungdomsuddannelserne
8	Statens Værksteder for Kunst i hele landet
8	Forsøgsordning med basisindkomst til 1.000 kunstnere
10	Anden søjle. Demokratisering af kunst og kultur
10	Plads til den udøvende kunst
10	Kunst i de almene boligområder og offentlige rum
12	Kulturskoler i hele landet
12	Flere og bedre biblioteker: Danmarks mest besøgte kulturinstitution
13	Kulturgavekortet
13	Mere kultur på recept: Sundhed og kultur hånd i hånd
14	Tredje søjle. Kultur og kunst for samlingskraft og fællesskab
14	Kulturens analyseinstitut: Mere og bedre viden
15	Aktivt arbejde med ligestilling: Fra kulturkanon til repræsentativt inspirationskatalog
15	Flere ungdomshuse og ungdomsråd
16	Medier og streaming: Nøglen til lokal kultur i fremtiden
17	Finansiering
17	Søle 1: Kunstnerens kår
17	Søjle 2: Demokratisering af kunst og kultur
17	Søjle 3: Kultur og kunst for samlingskraft og fællesskab
18	Besparelser på kontrol
18	Nedskæring på kontrolaktivitet, jobcentre
18	Noter

ALTERNATIVET

Kunst og kultur i det bæredygtige samfund

På vejen til et bæredygtigt, nysgerrigt og levende samfund.

Hvad er vi som mennesker uden kunsten? Hvad er vi som samfund uden kulturen? Fattigere.

Vores samfundsglæde er fuldstændig afhængig af kunst og kultur, og derfor er det et politisk ansvar at understøtte den. Ikke kun til prisoverrækkelser eller premierer, men helt nede fra undergrunden op gennem vækstlaget, hvor der eksperimenteres og udvikles, og selvfølgelig i de fuldt professionelle lag. Og især er det vigtigt i krisetider, hvor vi bliver mindet om, at vi aldrig må tage et levende kulturliv for givet.

Et rigt kultur- og kunstliv er en forudsætning for, at vi kan leve indholdsrige og stimulerende liv og samtidig passe på vores klode, som har akut brug for, at vi bremser forbruget og erstatter materialismen med bæredygtige alternativer.

Med dette udspil ønsker vi at tegne rammerne om fremtidens kunst- og kulturpolitik. Vi ønsker at prioritere kunsten og kulturen. At genetablere respekten for kunstneren og kunsten som erhverv. Vi ønsker en politik, der gør op med, at kunst og kultur er en bonus, som politikere kan spare væk i krisetider, eller når der skal findes finansiering til andre områder.

Kulturlivet er nerven i vores fællesskab, og det er forudsætningen for en stærk sammenhængskraft. Kunsten byder os op til dans og danner ramme om et særligt rum for sanselighed, kritik og erkendelse. Kunsten og kulturen gør, at vi dannes, mødes og sanser. Vi har brug for et blomstrende kulturliv, der kan spire ud i hele samfundet og skabe empati og forståelse mellem mennesker, så vi bliver udfordret på måden, vi taler og ser verden på, og så vi får mulighed for at vokse som mennesker og som samfund.

Kulturlivet giver os mod og fantasi til at løse de mange udfordringer, vi står overfor.

Vi lever i en krisetid, og kriser kalder på nytænkning. Der skal fantasi og forestillingsevne til. Og så skal vi have alternativer til materialismen. Vi skal i langt højere

ALTERNATIVET

grad prioritere kunst og kultur. Vi skal åbne op for, at kunsterne og kulturlivet får en langt mere central rolle i samfundsudviklingen, og at kunsten og kulturen inviteres ind i magtens rum. Vi skal prioritere og anerkende den. I budgetter, i partnerskaber, i institutioner og i vores egne personlige liv. Og det skal der være mulighed for – overalt i Danmark.

Udspillet består af tre søjler; om kunstnerens kår, om demokratisering af kunst og kultur og om samlingskraft og fællesskab.

Vi ønsker både at sætte fokus på at skabe nye og bedre arbejdsforhold for den enkelte kunstner. Vi ønsker at udfordre de strukturer, der reproducerer uligestilling og ensretning. Vi ønsker at sætte fokus på den enkeltes adgang til kunst – ved at gøre det lettere at udøve kunst og ved at skabe bedre adgang til kunst- og kulturinstitutionerne – ved blandt andet at lade kunsten slippe ud af de konventionelle rammer. I udspillet findes initiativer, der både skal støtte kunsten og kulturen, når den lever ude på kulturinstitutionerne, men også når den endnu befinder sig i vækstlagene. Der findes initiativer, som skal undersøge, hvordan kunsten kan demokratiseres og gøres endnu mere tilgængelig for endnu flere mennesker. Og så er der initiativer, som skal sikre, at kunstneren i langt højere grad anerkendes for sit arbejde.

Kunsten og kulturen har naturligvis sin egen værdi og berettigelse, men vi må ikke underkende al den værdi, som kunsten også bidrager med til samfundet, som livsglæde, kreativitet, læring og dannelse. Det er netop i krisetider, vi skal vende blikket mod kunst og kultur. Der er brug for et kunst- og kulturliv, der udfordrer og stiller spørgsmålstejn ved det etablerede, og som kan være med til at sætte ord og billeder på nye veje mod det bæredygtige, levende og nysgerrige samfund.

Udspilletets tre søjler

Dette kulturudspil består af tre søjler.

Første søjle er tiltag rettet mod kunstnere og kulturaktører og deres forudsætninger og kår, da det er en central del af kulturpolitikken at skabe gode betingelser for de udøvende – for skaberne. Både de professionelle og for vækstlaget. Og for minoritetspersoner og historisk set underprioriterede grupper. De er alle hovedpersoner i arbejdet med at løfte kulturlivet.

Anden søjle er rettet mod vores alles adgang til kultur- og kunstoplevelser og derigennem en demokratisering af kunsten og kulturlivet. Vores individuelle og fælles kulturelle og kunstneriske oplevelser stimulerer vores sanser, vores fantasi og vores fælles samtale. Vi ønsker at skabe bedre forudsætninger for, at adgangen til kunst- og kulturtilbud skal være mere inkluderende. Vi skal i endnu højere grad end i dag skabe rum for erfaringsudveksling, samtale og diskussion. Rum, som er nødvendige, for at kunstnernes, kulturskabernes og befolkningens egen kreativitet og skabertrang kan udvikles og trives. En stærk kulturel kompetence i befolkningen er et vigtigt grundlag for en levende og aktiv deltagelse i det moderne samfund. Kunst- og kulturlivet skal være samfundets eksperimentarium, hvor nye og grænseoverskridende idéer opfindes, udvikles og afprøves.

Den tredje søjle består af tiltag, der er rettet mod bredere strukturelle og samfundsmæssige forandringer. Mod kulturens samlingskraft og fællesskab. For at opnå en grundlæggende og understøttende forandring af kulturens og kunstens rolle i vores samfund, så er det afgørende også at lade påvirkningen og prioriteringerne ske på et strukturelt plan. At prioritere kunst og kultur i et samfund handler både om kroner og ører, men det handler også om respekt. Respekt for kunstens og kulturens iboende værdi. Og for Alternativet er det klart, at kunsten har en værdi i sig selv. Den bidrager til, at vi opnår en forståelse af vores fælles historie, giver os rum til refleksion og sansninger – den lærer os at være mennesker på nye og flere måder. Og det er netop en af årsagerne til, at kulturen er så vigtig – og grunden til, at vi opsøger den.

ALTERNATIVET

Første søjle: Kunstnerens kår

Hvem er du? Hvor skal du hen?

De store spørgsmål. Det unikke og sublime. Det overraskende og provokerende. Kunst sætter ord på det, der ikke kan siges, og vækker tanker og følelser, som sætter verden i relief og samtidig i bevægelse. Og selvfølgelig skal kunst og kunstnere tages nøjagtig lige så seriøst som alle andre erhverv.

Covid19-nedlukningerne lærte os, at kunstnere og kulturliv hurtigt glemmes i det politiske maskinrum på Christiansborg. Det på trods af, at det er kunst og kultur, der hjælper og understøtter mennesker og fællesskaber igennem krisetider. Nedlukningerne gjorde det tydeligt, at kunstnere og kulturlivet kommer bag i køen, når der skal vælges mellem åbne teatre eller åbent i storcentrene. Derudover er det blevet endnu tydeligere med de hårde nedlukninger, at kunstnere og kulturskabere er en særligt sårbar og udsat gruppe i vores samfund. Deres sikkerhedsnet er fyldt med huller, og som samfund har vi ikke i tilstrækkelig grad formået at understøtte denne gruppe.

Det vil vi lave om på!

Prekariatet i kunsten – Vi tilbyder et sikkerhedsnet

Alternativet vil tilbyde kunstnere og kulturskabere flere rettigheder og et stærkere økonomisk sikkerhedsnet. Med de kooperative og demokratiske virksomhedsprincipper i hånden vil vi tilbyde kunstnere at kunne indgå i kooperative virksomhedsformer på en simpel og meningsfuld måde. Alternativet vil afsætte midler til, at arbejdet med og udviklingen af demokratiske og kollektive virksomhedsformer i Danmark også kommer kunstnerne og kulturskaberne til gode. Så denne gruppe – hvis den enkelte ønsker det – vil kunne sikre sig ret til bedre rettigheder blandt andet til barsel og dagpenge.

Gruppen af kunstnere og kulturskabere i vores samfund er en utrolig vigtig livsnerve for vores demokrati, for vores fælles fantasi og individuelle forestillingsevne. De sætter problemer til debat, gør dilemmaer levende og udfordrer grænserne for vores fællesskab. Det gør de ved at tilbyde sanselige, æstetiske, provokerende og til tider grimme oplevelser, som vi kan lære og udvikle os af. Men tiden er imod denne gruppe. Corona har tydeliggjort, hvad mange allerede

ALTERNATIVET

viste – at vi har udfordringer med prekære arbejdsliv i mange dele af vores samfund. Blandt andet hos kunstnere og kulturskabere som lever med en virkelighed, hvor der forventes, at de arbejder gratis eller for vennetjenester. Kunst og kulturerhverv skal anerkendes som alle andre erhverv.

Dette er første skridt mod at genetablere respekten for kunsten og bevidstheden om kulturens og kunstens katalyserende effekt på samfund og dermed også på rejsen mod det bæredygtige samfund.

Alternativet vil afsætte midler til at udforske og kulegrave mulighederne for at bruge de kooperative og demokratiske virksomhedsformer til at organisere landets kunstnere og kulturarbejdere. Pengene skal bruges på forsøg med kooperative kunstnerfællesskaber og informationsmateriale målrettet kunstnere og kulturliv for dermed at invitere denne gruppe ind i et tryggere arbejdsliv.

Aktivt arbejde med ligestilling – Et krav for at modtage kulturstøtte

Står det til Alternativet, bør vi som samfund gøre en langt større indsats for at skabe ligestilling mellem kønnene og i repræsentationen af minoriteter. Det skal også ske i kunst- og kulturverden, hvor vi ved fra forskning og kortlægninger, at kvinder og minoritetspersoner har langt sværere ved at bryde igennem lydmuren. Det til trods for utallige indsatser fra mange sider. Alternativet ønsker at skifte gear og derfor skal det ikke længere være frivilligt at arbejde med ligestilling, men et krav, hvis man ønsker offentlig støtte.

Strukturelt foreslår vi, at alle kunst- og kulturinstitutioner og aktører skal udarbejde en konkret ligestillingshandleplan, der viser hvordan institutionen vil arbejde med at fremme ligestilling. Derudover skal ligestilling inkluderes som et kriterium i ansøgningsprocedurerne for kulturstøtte i kulturministerielt regi.

For at kunne modtage kulturstøtte som kulturinstitution skal man enten kunne fremvise en handleplan for, hvordan institutionen generelt arbejder med at sikre større grad af ligestilling eller en konkret redegørelse for, hvordan man i det konkrete projekt, der ansøges om midler til at gennemføre, vil arbejde aktivt med at sikre ligestilling.

Team Danmark Kunst – Sidestilling af kunst og sport på ungdomsuddannelserne

Alternativet ønsker, at unge kunstneriske talenter skal have muligheder for at kombinere deres kreative fordybelse med at tage en ungdomsuddannelse. Fuldstændig som man ser det hos eliteidrætstalenter i Team Danmark regi.

ALTERNATIVET

Alternativet ønsker at styrke muligheden for, at kunstneriske talenter kan få bedre mulighed for at kunne dyrke deres talenter – også i ungdommen, som er både formativ og dér, hvor mange af livets grundsten lægges. Vi ønsker, at unges mulighed for at følge GK-forløbene (fx Musikalsk Grundkursus, Billedkunstnerisk Grundkursus, etc.) bliver bedre integrerede i ungdomsuddannelserne, så unge, der overvejer at forberede sig på at gå kunstens vej, kan få en ungdomsuddannelse og samtidig have tid til at sikre en ordentlig trivsel.

Alternativet ønsker at tilbyde ungdomsuddannelser et økonomisk tilskud for at tilbyde GK-elever fleksible uddannelsesforløb. GK-forløbene er allerede fleksible og kan gennemføres over både 3, 4 og 5 år – samme fleksibilitet skal uddannelserne give de kunstneriske talenter. For eksempel ved at forlænge uddannelserne, give frihed i forhold til omstrukturering af undervisning, etc.

Statens Værksteder for Kunst i hele landet

Alternativet vil give bedre faciliteter til kunstnere, designere og designhåndværkere. Vi ønsker at udvide Statens værksteder for Kunst til hele landet og oprette fire nye værksteder.

17 procent af billedkunstnere i Danmark tjener under 100.000 kroner om året. Derfor må vi som samfund tilbyde muligheder for, at vores kunstnere alligevel kan få mulighed for at arbejde i moderne og professionelle rammer i perioder. Perioder, hvor de kan arbejde under nogle forhold, hvor deres kunstneriske praksis ikke (for)styres af de fysiske og teknologiske begrænsninger, som mange private atelierer har.

Ved at oprette Statens værksteder for Kunst over hele landet skaber vi bedre muligheder for, at kunstnere og designere kan arbejde i professionelle rammer. Samtidig vil det være en indsats, der har til formål at oprette kulturelle epicentre ud i landet for dermed at bidrage til at skabe en stærkere balance mellem land og by.

Statens Værksteder for Kunst skal tildeles midler til opkøb af ejendomme og yderligere midler til drift med henblik på at oprette og drive flere værksteder, der skal placeres rundt omkring i landet. Til en start foreslår Alternativet, at Holmegaard på Langeland, der tidligere var tænkt som udrejsecenter, anvendes som værkstedsfacilitet. Øvrige placeringer kunne være fordelt over de resterende danske regioner.

Forsøgsordning med basisindkomst til 1.000 kunstnere

Vi ønsker at indføre en forsøgsordning med basisindkomst kaldet "kunstnerløn" over fem år, hvor 1.000 personer med kunstner- og kulturarbejdsbaggrund skal

ALTERNATIVET

tilbydes en ubetinget basisindkomst på 10.000 kr. pr. måned efter skat.

Rent praktisk indføres der i forsøgsperioden en kunstnerskatteordning med et forhøjet personfradrag, en flad skat og mulighed for månedlig udbetaling af negativ skat. Samtidig skal der oprettes en følgegruppe, der kan samle viden om, hvordan denne gruppe af mennesker påvirkes socialt og professionelt af dette økonomiske sikkerhedsnet.

Den ubetingede basisindkomst sikrer en basal tryghed for alle modtagere. En tryghed, der erstatter kontrol med tillid, og giver frihed til at vælge det liv, hver enkelt ønsker og magter – herunder også til at udføre ikkelønarbejde. Kunsten er en gråzone i dette perspektiv, og derfor ser vi i Alternativet en oplagt mulighed for at undersøge basisindkomstens effekter på netop denne gruppe, som – i mange tilfælde – lever i usikre og prekære økonomiske livssituationer.

Anden søjle: Demokratisering af kunst og kultur

Det er fantastisk, når vi i Danmark kan tilbyde vores børn og unge at engagere sig i forskellige kulturelle og kunstneriske fritidsaktiviteter. Alternativet ønsker, at udbuddet af fritidsaktiviteter over hele landet skal øges særligt med fokus på børns og unges muligheder for kunstneriske og kulturelle oplevelser. Det er afgørende, at kunsten og kulturen kommer endnu længere ud end til de i forvejen privilegerede segmenter i vores samfund.

Kunsten og kulturen er – og bør være – for alle. Alle skal ikke elske al kunst, men alle skal have adgang til kunst og kultur. Det har en værdi i sig selv. Derudover ved vi, at deltagelse i kulturtilbud og -fritidsaktiviteter giver et væld af øgede kompetencer hos børn. Unge og voksne – intellektuelt, socialt og trivselsmæssigt.

Plads til den udøvende kunst

Alternativet vil lade de kreative indtage tomme offentlige bygninger. Især i de større byer har kunstnere ofte svært ved at finde gode, billige og centrale lokaler til at udøve deres kunst, og hvis de findes, så er ventelisterne ofte lange. Samtidig ser vi indimellem, at offentlige bygninger mangler anvendelsesmuligheder. At de simpelthen står tomme, når et projekt flytter ud, og der ikke står et nyt parat.

Når byerne skal byfornyes og renoveres bliver øvelokaler og kreative værksteder ikke tænkt ind i byudviklingen og bliver derfor henvist til yderområder. I Alternativet vil vi sætte krav til at der skal være tænkt kreative rum ind i byplanlægningen og samtidig sørge for at offentlige bygninger, der står tomme i kortere eller længere perioder, kan blive indrettet og udnyttet som kreative lokaler.

Kunst i de almene boligområder og offentlige rum

Alternativet vil prioritere kunst og kulturelle muligheder i almene boligområder. Når vi lader vægge og gavle blive til lærreder, så demokratiserer vi kunsten, og samtidig ændrer vi syn på byrummet. Det bliver til din og min og hele byens

ALTERNATIVET

kunst. At lade kunsten flytte direkte ud, hvor vi bor, er både gavmildt og meningsfuldt. Kunsten bliver, kun mere værdifuld, når den kommer ud blandt borgerne, hvor den kan være med til at berige vores dagligdag og skabe dialog. Det er den slags fælleseje, der bidrager til en ny kulturel samtale mellem mennesker og ejerskab over for eksempel lokalområder.

Alternativet ønsker at understøtte det arbejde, der allerede foregår i almene boligområder, med at bruge kunst som fællesskabsskaber, til kulturudveksling og som redskab til at flytte kunsten ud af de store institutioner og ind i de almene boligområder målrettet børn og unge, men til glæde for alle naboer og boligområderne som helhed.

Helt konkret vil vi oprette en pulje med midler målrettet to samspillende projekter. Oprettelse af kunstklubber i udsatte almene boligområder i samspil mellem de lokalt forankrede beboerdemokratier og sociale helhedsplaner på den ene side og lokale kulturinstitutioner på den anden. Derudover ønsker vi, at der som led i udviklingen af kunstklubberne tilbydes (ud)dannelsesforløb for de unge beboere. Forløb, der skal give de deltagende børn og unge kompetencer til for eksempel at kunne varetage rollen som kunstværter på den pågældende kulturinstitution, som ambassadører for kunst og kultur i deres nærmiljøer eller som entreprenører for mere kunst og flere kulturtilbud i de offentlige rum.

Hermed samtænkes kultur-, social- og integrationspolitikken, ligesom repræsentationen i den del af befolkningen, der nyder de kulturelle og kunstneriske tilbud i vores samfund, påvirkes i en mere repræsentativ retning.

Case: I den almene – og tidligere ”ghettolistede” boligforening AKB Lundtoftegade driver man en kunstklub, hvor boligområdets børn og unge inviteres ind i kunstens rum, og de får mulighed for at tage kunsten med sig hjem i nabolaget. Sammen med museet Copenhagen Contemporary (CC) uddannes børn og unge fra det udsatte boligområde som kunstdemokrater, så de på sigt kan agere omvisere på CC eller i den offentligt udstillede kunst i deres boligområde. Så de kan få den dannelse, som ellers ikke er dem alle forundt og i den sammenhæng få blod på tanden til selv at engagere sig i kunstens og kulturens verden.

Kreative fag i folkeskolen

Den kreative dannelse starter tidligt, og derfor skal alle børn i Danmark møde kunst og kultur fra de starter deres liv i de offentlige institutioner. Alternativet arbejder for en langt mere kreativ folkeskole, hvor kunstneriske og praktiske fag fylder meget mere i børnenes hverdag. Vi tror på, at stærke, nysgerrige samfundsborgere skabes af bred, kreativ dannelse – ikke af kontrol og test.

ALTERNATIVET

Kulturskoler i hele landet

Alternativet foreslår, at kulturskolerne i Danmark udvikles, så de opnår samme nationale udbredelse og betydning for lokalmiljøet som musikskolerne.

Omkring halvdelen af landets kommunale musikskoler tilbyder i dag undervisning i andre kunstretninger end musik. Alternativet ønsker at arbejde for, at alle børn får mulighed for at modtage kvalificeret kunstnerisk og kulturel undervisning i musik, såvel som i andre kunstneriske fag. Konkret skal de kommuner, der opretter kulturskoler, kunne få refusion for lærerlønninger, hvor lærere også underviser i andre fag end musik. Det er ikke et krav, at kommunerne skal oprette kulturskoler, men hvis de ønsker at gøre det, skal staten være med til at understøtte driften via refusion af lærerlønsudgifter.

Faktaboks: Med en kulturskole mener vi en kommunal skole, der tilbyder undervisning i kunstneriske fag som eksempelvis scenekunst (drama, dans, ballet mm.), billedkunst, film, kreativ skrivning, fotografi og andet. Kulturskolen kan også tilbyde undervisning i musik, hvis den fungerer i stedet for eller på vegne af musikskolen. En kulturskole fungerer på samme måde som en musikskole, blot på andre vilkår, da den ikke er berettiget til statslig støtte. En kulturskole kan også kaldes en kunstske, talentskole eller noget helt fjerde.

Flere og bedre biblioteker – Danmarks mest besøgte kulturinstitution

Alternativet ønsker at genskabe bibliotekerne som lokale kraftcentre for kulturdistribution og fællesskab i større såvel mindre byer.

Bibliotekerne er helt centrale institutioner i vores samfund og fællesskab. De danner ramme om vores børns første møder med bøgernes verden. Om ungdommens videbegærlighed i uddannelseslivet. Om møder mellem høj og lav, ung og gammel. Biblioteket er et rummeligt sted og et magtfrit rum – efterhånden et af de få rum i vores samfund, hvor titler og status ikke er afgørende. Det er et sted, hvor direktøren og den arbejdssøgende rækker ud efter den samme bog. Og hvor alle uanset baggrund kan komme og udforske nye universer.

Biblioteket er den kulturinstitution flest mennesker bruger, men er også under et stort pres, ikke mindst fordi kommunerne har nedlagt 1 ud af 3 biblioteksfilialer efter kommunalreformen i 2007. Det er Alternativets vision at vende den tendens og genskabe bibliotekerne som centrum og spydspids i lokale miljøer og små byer. Vi vil genopbygge de lukkede filialer og genskabe lokale kulturcentre, der kan skabe et fællesskab i små bysamfund rundt om i landet. Biblioteker skal genopbygges nogle steder og udvides med nye kulturtilbud andre steder. Der skal være rum for livemusik, foredrag og caféaktivitet, som skal gøre bibliotekerne til fremtidens forsamlingshuse. Mange nedlagte bygninger i små bysamfund

ALTERNATIVET

kan dermed få nyt liv og børn, unge, voksne og ældre kan samles i disse nye, fysiske fællesskaber.

Kulturgavekortet

Alternativet ønsker at give ungdommen rig mulighed for at opleve en bred vifte af kulturtilbud.

Det er vigtigt, at vi introducerer nye generationer for det væld af fantastiske kulturtilbud, som eksisterer i Danmark. Derfor foreslår vi, at unge, når de fylder 16 år, hver skal modtage 3.700 kroner til kulturforbrug i offentlige kulturinstitutioner i det 16. leveår.

Forslaget skal sikre den brede kulturelle dannelse og sikre, at unge, som ikke nødvendigvis har et ophav, hvor kunstneriske og kulturelle oplevelser er en naturlig del af opvæksten, også får adgang. Forslaget foreslås gennemført på forsøgsbasis.

Mere kultur på recept – Sundhed og kultur hånd i hånd

Alternativet ønsker at gøre forsøget Kultur på recept permanent og udbredt til flere danske kommuner.

I 2015 fik Alternativet gennemført en forsøgsordning med at give kultur på recept til mennesker med angst, stress og depression. Forsøget sluttede i 2020, og tilbagemeldingerne er yderst positive. 800 mennesker i fire kommuner deltog i et 10 ugers forløb. Otte ud af 10 deltagere oplevede, at deres helbred var forbedret efter et 10 ugers forløb, og 3 ud af 4 vurderede, at kultur på recept i høj eller nogen grad forbedrede deres trivsel. En stor succes, som allerede er etableret i flere kommuner.

Alternativet ønsker at afsætte midler til initiativet, som skal finansiere kultur på recept-forløb i mindst 40 yderligere kommuner.

Samtidig skal både plejehjem, hospitaler og andre omsorgsinstitutioner kunne ansøge kultur- på receptpuljen til lignende initiativer, hvor kunst bruges helbredsforbedrende.

ALTERNATIVET

Tredje søjle: Kunst og kultur for samlingskraft og fællesskab

Kunst og kultur er samfundets ilt. Glemmer samfundet at ånde, bliver vi kvalt i åndelig indelukthed, og står med slappe kroppe og mismodige hoveder i en tid, der markerer et af de vigtigste paradigmeskifter, kloden endnu har oplevet. Vi må ikke miste modet. Vi skal møde vor tids klima- og demokratikriser med hævede hager og brusende blod i årene. Og kunst og kultur kan give os mod til at se kriserne i øjnene og i fællesskab finde løsninger på dem.

Vi skal give decentral frihed for eksempel til de eksisterende ungdomsråd, ligesom langt flere skal oprettes og understøttes. Derudover skal vi støtte kunst- og kulturlivet med viden og rum til eksperimenter ved at tilbyde et analyseinstitut på kunstens og kulturens præmisser.

Kulturens analyseinstitut – Mere og bedre viden

Kulturen skal have et eksperimenterende analyseinstitut. Alternativt ønsker en stærkere og større videnskæssig forankring af kunstens og kulturens rolle i vores samfund som fællesskab. Derfor ønsker vi at oprette Kulturens og kunstens eksperimenterende Analyseinstitut som en selvejende institution under Kulturministeriet. Instituttet skal ligesom Idrættens Analyseinstitut være omfattet af forvaltningsloven og lov om offentlighed i forvaltningen.

Instituttet skal have en eksperimenterende del, hvor et undersøgende og udviklende fagligt råd, bestående af praktikere og eksperter, skal spille ind med både langsigtede idéer til udviklingen af kulturen, ligesom de skal byde ind med perspektiver og løsninger på aktuelle og akutte problematikker i kulturlivet. Derudover skal det fungere som et bindeled mellem kulturlivet og det politiske niveau. Samtidig skal instituttet have en mere traditionel analytisk del med det formål at indsamle forskning og viden om kunst- og kulturlivet.

Sammen skal det løse opgaven om at skabe et vigtigt fundament for forståelsen

ALTERNATIVET

og videreudviklingen af kunst og kultur i samfundet, skabe overblik over og indsigt i kunstens udbredelse og effekt, over kulturelle tilbud og muligheder landet over. Hvad der giver befolkningen i Danmark værdi, og hvad værdi overhovedet er for en størrelse i et kunst- og kulturperspektiv – for den enkelte, for vores fællesskab, for folkeoplysning og dannelse.

Alternativet vil afsætte midler til etablering og årlig drift.

Aktivt arbejde med ligestilling – Fra kulturkanon til repræsentativt inspirationskatalog

Uligestillingen i kunst- og kulturlivet skyldes naturligvis ikke, at der ikke findes kvindelige kunstnere, men derimod, resultatet af en mere eller mindre konstant reproduktion af strukturel ulighed, hvor køn er afgørende. Den kvindelige underrepræsentation i samfundet og i kunstens- og kulturens historiefortælling er ren diskrimination og en mangelfuld gengivelse af virkeligheden, og derved på sigt også af historien.

Eksempelvis har vi en obligatorisk litteraturkanon til gymnasieskoler med 14 mandlige forfattere og en enkelt kvinde. Men hvad er det for et verdensbillede, vi giver ungdommen, når vi viser dem, at historier – altså dem, vi virkelig værdsætter og sætter højt – kun fortælles af mænd? Vi gentager og bekræfter det mandlige perspektiv som vores fælles udgangspunkt. Og vi lærer fremtidens voksne, at de vigtigste præstationer skabes af mænd.

Alternativet forslår derfor at udskifte litteraturkanonen med et litteratur-inspirationskatalog, der på en bred vifte skal repræsentere kvalitetslitteratur ungdomsuddannelser og folkeskoler fra en langt mere divers kreds af kunstnere.

Flere ungdomshuse og ungdomsråd

Vi skal have flere ungdomshuse og ungdomsråd i Danmark. Vi skal gøre vejen fra idé til handling så kort som mulig, når det drejer sig om kultur-, kunst og foreningsliv blandt unge.

Vi ønsker i Alternativet at understøtte lokale forenings- og kulturmiljøer, som arbejder med ungeinddragelse og ungekultur. Særligt hvad angår de tilgængelige rammer – som de unge selv har mulighed for at skabe indhold i. Der skal være steder, man som ung idémager kan gå hen med sine tanker. Steder, hvor der eksisterer ressourcer til at kunne hjælpe og understøtte kulturprojekter fra de unge selv.

Der findes allerede mange spændende – og meget forskellige – eksempler på ungdomshuse og ungdomsråd i Danmark – fx det tværpoltiske ungdomshus i

ALTERNATIVET

Viborg, hvor unge med politiske engagement mødes på tværs af politiske overbevisninger. Erfaringerne herfra skal samles, og der skal inviteres til, at alle byer, hvor der er initiativ, kan indgå i en proces om at etablere et ungdomshus eller -råd.

Alternativet foreslår, at der nedsættes en ekspertgruppe bestående af ungdomsaktive og kommunale eksperter på ungdomsorganisering og praktikere fra eksisterende ungdomshuse. En ekspertgruppe, der kan kortlægge de mest oplagte metoder til at etablere ungdomshuse og ungdomsråd over hele landet. Vi ønsker at afsætte midler til denne indsats som skal løbe over i første omgang fem år og løbende fodre de danske kommuner med idéer til initiativer på området.

Medier og streaming – Nøglen til lokal kultur i fremtiden

Et varieret udbud af kritisk journalistik, kunst, underholdning og debat er noget af den lim, der holder et lille land sammen om et fællesskab. Danmarks Radio skal igen være den store kulturskaber og kulturdanner, og det kræver først og fremmest, at politikerne forstår, at håndhæve et armslængdeprincip i medieverdenen i praksis, og at kritiske radiokanaler ikke bare lukkes ned ved kreativt brug af udbudsregler.

Det kræver også, at Danmarks Radio ikke bliver opslugt af sig selv, men tager sit ansvar alvorligt. Den enorme indflydelse på kunstnere og musikeres karriere skal forvaltes med respekt. Hvis du er stor, skal du opføre dig særligt ordentligt, og der skal være nogen der bider dig i haserne for at sikre et højt niveau.

Derfor er små, uafhængige og kritiske netmedier en uundværlig del af fremtidens medie og kulturliv og en nøgle til udvikling af lokalkultur. På samme måde er krav til globale streamingtjenester om at producere lokalt indhold en vigtig del af, at gro kultur på tværs af kloden.

Ligesom naturen har brug for biodiversitet, har kulturen også brug for kulturdiversitet. Alternativet foreslår, at normalisere Danmarks Radios bestyrelse og erstatte de politisk udvalgte medlemmer med medlemmer fra civilsamfundets organisationer.

ALTERNATIVET

Finansiering

Søjle 1: Kunstnerens kår

	(mio. kr.)	
Prekariat	10	
Team Danmark Kunst	100	
Statens værksteder for kunst	60	
Basisindkomst for kunstnere	120	
Øget betaling til forfattere ¹	150	
Total	440	440

Søjle 2: Demokratisering af kunst og kultur

	(mio. kr.)	
Kulturskoler	50	
Plads til den udøvende kunst	30	
Bedre biblioteker	100	
Kultur på recept	80	
Kultur på recept, hospitaler, plejehjem mv.	80	
Kulturgavekortet ²	252	
Kunst i almene boligområder	30	
Total	620	620

Søjle 3: Kultur og kunst for sammenhængskraft og fællesskab

	(mio. kr.)	
Kunstens analyseinstitut	12	
Ungdomshuse og ungdomsråd	15	
Medier og streaming	15	
Total	42	42

Total	(mio. kr.)
	1104

ALTERNATIVET

Besparelser på kontrol

Nedskæringer på kontrolaktivitet i Jobcentrene

	(mio. kr.)	
Jobafklaring ³	151	
Ressourceforløb ⁴	538	
Sygedagpenge ⁵	420	
Total	1109	1109
Total		(mio. kr)
		1109

Noter:

1. Forhøjelse af bibliotekers betaling til forfattere, bibliotekspenge
2. 68.000 på 16 x 3.700
3. Besparelse på 50% af 302 millioner. Fra KL analyse af beskæftigelsesindsat af 5 marts 2020
4. Besparelse på 80% af 673 millioner. Fra KL analyse af beskæftigelsesindsat af 5 marts 2020
5. Besparelse på 90% 467 millioner. Fra KL analyse af beskæftigelsesindsat af 5 marts 2020